

§ 30 Holistisk mission

ANDERS ÅKERLUND:

Ordförande! Ett tack till motionärerna, som bidrar till att vi kan ta upp frågorna på det nationella planet om viktiga dokument som vi har i kyrkan, frågorna om en livsbefrämjande tro som vår drivkraft och en strategisk plan för vår verksamhet. Jag var ordförande under den tiden och vill gärna ta till orda i den här frågan.

Det var en fantastisk process. Vi kom fram till ett dokument efter en väldigt stark överenskommelse och diskussion med våra samarbetspartners ute i världen. Dessa har bidragit substantiellt till det här dokumentet, till en process där jag tror det var 3 000 personer i ombudsrollen, församlingar och enskilda, som gav synpunkter som vi sedan fick på nämndens bord. Vi skulle försöka få fram erfarenheter som vi lyssnade in och också ett konkret dokument i de här frågorna. Här har vi ett teologiskt dokument som grund för vad vi håller på med. Jag tror vi är föregångare i hela vår kyrkliga verksamhet i Svenska kyrkan. Vi börjar med ett dokument som är grunden. Det avgör också budgetfrågor och annat, där det har betydelse vad vi kommer fram till utifrån det fokus som vi ställde där.

Det är alltså en stor process och det är en lägesbeskrivning av hur det var då, en dynamisk process som ständigt pågår. Det är också resultatet av en situation när vi som förr i tiden såg människor som objekt ute i världen. Vi hade alltså färdiga paketslösningar som vi körde över världen med. Det var vår lösning på svar där vi inte riktigt visste frågorna. Nu är det en samverkan och en ömsesidighet som gäller runt om i världen. Det gör att det är väldigt spännande att det är ett holistiskt perspektiv, och jag är glad över utskottets korta, koncisa yttrande i den här frågan. De visar tydligt att det finns ett holistiskt dokument. Jag tänker då på den tidigare diskussionen i ärendet också.

Nej, Leif Nordlander, detta är inga papperstigrar eller artighetsfraser. Det är en lång, viktig process, där människor har öppnat sina hjärtan i sökandet efter att dela liv och tro här och i världen. Det är en utmaning för Svenska kyrkan att följa det här goda exemplet på vad vi vill bidra med i samhället och hur vi vill uppfattas.

Bifall till utskottets förslag.

LARS G LINDER:

Ordförande! Jag yrkar bifall till utskottets framställning. Jag talar också för utskottet. Jag tror att den här motionen 2016:19 är ett resultat av samma resa som den Daniel Tisell tidigare pratade om. Jag vill också stryka under betydelsen av att resa, att möta människor i olika delar av världen och med olika utgångspunkter, för att fördjupa förståelsen för vår egen tro och att fördjupa och förstå hur vi också ska arbeta både med mission och med internationellt stödarbete.

Motionen handlar alltså om holistisk mission som utgår ifrån att människans kroppsliga, själsliga och andliga behov får möjlighet att möta evangelium. Anders Åkerlund har precis berört hur Internationella nämnden tidigare arbetade fram ett viktigt dokument som är utgångspunkten för vårt arbete internationellt i Svenska kyrkan idag. Jag vill också verkligen stryka under hur missionsarbetet har utvecklats och hur vi idag i huvudsak faktiskt arbetar med mission genom att ge stöd åt lokala kyrkor och lokala teologiska utbildningar. I mycket nära samförstånd och väldigt stor ömsesidig respekt diskuterar vi där tillsammans hur vi ska utforma den verksamhet som vi finansierar och som vi ger stöd ifrån Svenska kyrkan, både ur missionssynpunkt och ur annan internationell biståndsverksamhetssynpunkt. Det gör att möjligheten, skulle jag säga, till det holistiska perspektivet i missionsverk-

samheten faktiskt ökar, eftersom det, om vi får vara lite självkritiska, kanske är starkare företrätt hos andra kyrkor än hos oss när vi talar om detta. Därför var det bra att den här motionen väcktes. Det var en bra diskussion vi hade i utskottet, men det som motionärerna önskar bör göras redan. Därför har utskottet kommit fram till att motion 2016:19 bör avslås.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

FREDRIK SIDENVALL:

Käre ordförande! Gudina Tumsa var för mig en imponerande gestalt att möta i hans skrifter och naturligtvis i det vittnesbörd också, som hans dotter gav oss i ett möte i Addis Abeba. Hon för vidare hans teologiska arv i ett särskilt institut. I begreppet holistisk ligger ju, att vi ska försöka undvika den polarisering som ofta sker inte minst i den evangeliska kristenheten. Något av detta anar vi bakom de enorma motsättningarna i det amerikanska presidentvalet. Om jag skulle förenkla det kan man å ena sidan se, att vi som kristna och vi som kyrkor har en uppgift att genom ett politiskt arbete försöka främja att Guds rike tar gestalt på jorden till att skapa fred, rättvisa och välfärd för alla. Det är en legitim inriktning. Men man får inte glömma, att där också finns ett annat perspektiv i evangeliet. Det handlar om relationen till Gud, att med tro i sitt hjärta dras in i Guds rike och i relation till Jesus Kristus. Det finns de som betonar att det i sitt evangeliserande arbete är så, att man glömmer att människor också är av kött och blod och har en vardag, där man åtminstone måste kunna få så pass mycket näring att man kan koncentrera sig och lyssna på en förkunnelse, att man måste kunna gestalta det grundläggande mänskliga livet.

Gudina Tumsa hade sin bakgrund i en traditionell evangelisk kyrka med impulser ifrån svensk mission i roseniansk anda. Han studerade i Chicago och tog intryck på 1960-talet av en mer politisk teologi. Han var den som började sprida kunskap om marxism i Etiopien, men han fick också se en del av sina lärjungar radikaliseras och till slut bli hans bödlar, när han in mot slutet höll fast vid bekännelsen till Jesus Kristus. Holism, ja, vi kan alla vara med och gestalta delar av den. Utmaningen till oss och där vi tror att vi har någonting att lära ifrån systerkyrkor i Afrika är att verkligen försöka övervinna polariseringen och försöka nå en helhetssyn. Där tror vi att vi med ödmjukhet och lyhördhet har något viktigt att lära.

Jag är glad för den välvilliga behandling som utskottet har gett motion 2016:19, men jag vill ändå yrka bifall till den. Tack.

BERTIL MURRAY:

Ordförande! Jag vill också yrka bifall till motion 2016:19. Med den rapportering som vi tidigare har fått i vår grupp ifrån utskottet och med det som har sagts nu av företrädare från utskottet är vi naturligtvis glada över den välvilliga behandlingen i utskottet och att det fick leda till ett som vi förstår gott samtal, också det som Lars G Linder på ett ödmjukt sätt sa nyligen, att det kanske ändå är så att det holistiska perspektivet är starkare företrätt i andra kyrkor än i vår egen. Vi har en historia att jobba med i det här sammanhanget. Finns det då skäl till oro eller kan vi vara lugna i utskottets behandling? Jag tror att det ändå finns skäl till en fortsatt oro och att till att vi uppmärksammar den här frågan. Jag skulle vilja ge tre exempel på det.

Det ena är att det fortfarande ändå framförs kritik ifrån våra systrar och bröder i syd. De kan mycket lättare få stöd när det gäller utbildningsinsatser och liknande än när det gäller till exempel att bygga upp en kyrka som har blivit nerbränd. Där stöter man mycket oftare på patrull, inte bara från Sverige utan från västliga och nordliga

missioner. Det andra är just det som jag i alla fall hör uttryckas från församlingar här. Varför får man inte göra det, när man grips av vandan över hur till exempel en kyrka bränns ner och församlingen lokalt inte kan mötas som man har gjort förut? Varför kan inte vi få stödja det? Vad är det som gör att man kan understödja det ena men inte det andra? Det tredje är ett färskt exempel som jag ändå vill nämna. När de fem utmaningarna, imperativen, från Lund/Malmö nyligen las ut på Svenska kyrkans hemsida, las de ursprungligen inte ut i samma formulering som de hade när man antog dem utan man hade bearbetat dem. Hur hade bearbetningen gått till? Jo, i punkt 2 hade man strukit det som står om det ömsesidiga trosvittnesbördet. Man behåller frågan om tjänst men tar bort vittnesbördet. I punkt 5 står det om att förkunna och tjäna världen. Då tar man bort orden om att förkunna och kvar står tjäna. Nu fick det mycket kritik och efter någon dag ändrades det så att det står som det ursprungligen gjorde. Men varför gör man återkommande på detta sätt?

Bifall till motion 2016:19.

AXEL W KARLSSON:

Ordförande! Jag vill yrka bifall till motion 2016:19 men jag vill också skicka med några kritiska synpunkter när det gäller detta med holisism. Människan är ju en hel varelse med kropp, själ och ande, men vi är också alla medlemmar av ett folk. I några specialfall kan man vara medlemmar av två folk ungefär lika mycket. Gör alla folk till lärjungar, säger Jesus. Det finns i missionsbefallningen att hela folket i någon mening ska vara föremål för missionens verksamhet. Pingstberättelsen visar att alla språk duger för att användas för att prisas Gud, alla folk är likaberättigade inför Gud. Jag tror att hela området med folktillhörigheten som en del av människorna som helhet kommer att bli ett område med mycket viktiga etiska frågor som vi kommer att få ta ställning till framöver. Det finns också en missionsaspekt på detta. Det finns ju till exempel länder som inte tar ansvar för sina egna medborgare, som exporterar dem mer eller mindre, inte minst hit till väst. Vi har tiotusentals rotlösa ungdomar i Europa som driver omkring. Det här måste vi tänka igenom från en etisk synpunkt. Det tillhör på något sätt människan som helhet att hon hör till ett folk och ska tillhöra ett folk och ska tjäna sitt folk. Det har på ett naturligt sätt ingått i den kristna tron tidigare, men tyvärr verkar det som att vi har tappat bort det. Våldigt mycket kristet i EU är oerhört individualistiskt och man tänker på människan och hennes relation till Gud men tänker inte på det nationella sammanhanget. Ibland kanske man gör det, fastän man då kallar det för ett socialt sammanhang.

Jag vill skicka med de här synpunkterna som en liten kommentar till motion 2016:19. Det är roligt att afrikansk teologi anknyts det till här. I Afrika finns tankarna på kristendomen som en nationsbyggande religion ganska starkt företrädda. Det är där man har exempel på hur kristendomen driver människor att bygga nya länder. Tack för det.

FREDRIK SIDENVALL (REPLIK):

Ordförande! Till naturen hör vi till olika folk och olika etnicitet, men här talar vi inte bara om natur utan vi talar om nåd. Då får vi inte heller glömma det som står i Galaterbrevet om den verklighet som etableras av ett dop som tas emot i tro. Där står det ungefär: Här är icke jude eller grek, här är icke man eller kvinna, här är icke fri eller slav. Jag vill också tillföra det perspektivet. Tack.

AXEL W KARLSSON (REPLIK):

Tack för den synpunkten. Det är precis där jag tror vi måste tänka igenom hur det universella och det partikulära förhåller sig till varandra. Det är fruktansvärt förvirrat nu för tiden. Man får liksom inte ihop de här två dimensionerna av människan. Jag kan berätta att jag för några år sedan deltog i en dialog med muslimer. Då hade imamen i muslimska gemenskapen i Göteborg gett ut ett papper, som hade överskriften ”Att älska sitt land är en del av tron”. Det tycker jag är tankeväckande på många sätt. Man bejakar alltså detta att vi tillhör ett internationellt sammanhang och speciellt som kyrka. Det upplever vi inte. Våra kyrkor är folkkyrkor. Det vanligaste sättet att organisera ett kristet liv i historien är faktiskt folkkyrkor och jag menar att vi har anledning att slå vakt om dem.

Men här behövs mera reflektion och vi får återkomma till det. Tack ska du ha, Fredrik.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 69.